

Redogörelse till riksdagen 2020/21:RS4

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I redogörelsen redovisar riksdagsstyrelsen för riksdagen vilka åtgärder styrelsen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som riksdagen har överlämnat till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari 2020–31 december 2020.

Stockholm den 22 februari 2021

På riksdagsstyrelsens vägnar

Andreas Norlén

Ingvar Mattson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén, ordförande, Annelie Karlsson (S), Tobias Billström (M), Erik Ezelius (S), Hans Wallmark (M), Mattias Karlsson i Norrhult (SD), Annika Hirvonen (MP), Anders W Jonsson (C), Hanna Gunnarsson (V), Jessika Roswall (M) och Julia Kronlid (SD).

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Bakgrund

Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen, senast i redogörelse 2019/20:RS4. I redogörelserna redovisas kortfattade sakuppgifter om riksdagsskrivelsernas nummer och övriga aktuella dokument (framställningar, propositioner, utskottsbetänkanden) och uppgifter om huruvida skrivelsen är slutbehandlad eller inte. Sedan redogörelse 2013/14:RS6 redovisas också i förekommande fall riksdagsstyrelsens beredningsåtgärder och hur skrivelserna har slutbehandlats.

Denna redogörelse tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och några äldre riksdagsskrivelser. Vid uppföljningen och utvärderingen av riksdagens beslut är riksdagsstyrelsens åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden till riksdagsstyrelsen av särskilt intresse. De förslagspunkter i utskottsbetänkanden som innehåller sådana tillkännagivanden märks ut med en asterisk i redovisningen.

Äldre riksmöten

Riksmötet 2016/17

1. Riksdagens skrivelse nr 34

Översyn av Riksrevisionen

Bet. 2016/17:KU14, rskr. 2016/17:34

Tidigare redovisad, se redog. 2019/20:RS4 (punkt 1)

Skrivelsen är slutbehandlad.

Riksdagsstyrelsen beslutade i december 2016 att en parlamentariskt sammansatt kommitté skulle göra *en översyn av Riksrevisionen**. Översynen skulle bl.a. belysa riksrevisorerna, förhållandet mellan riksdagen och riksrevisorerna, effektivitetsrevisionen och vissa förhållanden vid Riksrevisionen. Delbetänkandet Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor (2016/17:URF1) överlämnades till riksdagsstyrelsen i juni 2017. Grundat på utredningens delbetänkande beslutade riksdagsstyrelsen i oktober 2017 om framställningen Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor till riksdagen (2017/18:RS4).

Riksdagsstyrelsens framställning bereddes före och efter valet 2018 av konstitutionsutskottet (bet. 2017/18:KU15 och bet. 2018/19:KU4). Konstitutionsutskottets förslag innebar bl.a. att bestämmelsen om riksrevisorernas antal flyttas från regeringsformen till riksdagsordningen för att antalet riksrevisorer lättare ska kunna ändras i framtiden. Det föreslogs också krav på kvalificerad majoritet för ett beslut av riksdagen om att skilja en riksrevisor från uppdraget.

Förslaget innebar vidare att konstitutionsutskottet får besluta om en särskild utredning som kan ligga till grund för att skilja en riksrevisor från uppdraget och ge justitieombudsmännen (JO) i uppdrag att biträda utskottet med en sådan särskild utredning. Därutöver föreslogs att en bestämmelse om samverkans- och uppgiftsskyldighet flyttas från vanlig lag till regeringsformen och förtydligas på så sätt att Riksrevisionen har rätt till den information som myndigheten begär. I betänkandet föreslog utskottet också ändringar i lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän och lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Dessa ändringar är följdändringar med anledning av de föreslagna ändringarna i regeringsformen och riksdagsordningen. Därutöver lade utskottet på eget initiativ fram lagförslag om följdändringar i lagen om revision av statlig verksamhet m.m. och studiestödsdatalagen.

Den 14 november 2018 biföll kammaren utskottets förslag (bet. 2017/18:KU15, rskr. 2017/18:212 och bet. 2018/19:KU4, rskr. 2018/19:21). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Återstående delar av uppdraget till 2017 års Riksrevisionsutredning behandlas i kommitténs slutbetänkande (2017/18:URF2) som överlämnades till riksdagsstyrelsen i februari 2018. I slutbetänkandet behandlades bl.a. frågor om effektivitetsrevisionens inriktning. Riksdagsstyrelsen beslutade i oktober 2018 om en framställning om översyn av Riksrevisionen – övriga lagändringar (2018/19:RS5) som grundade sig på kommitténs slutbetänkande. I framställningen föreslår riksdagsstyrelsen bl.a. ändringar i riksdagsordningen, lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. och lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen. Framställningen innehåller förslag om att om en riksrevisors uppdrag upphör i förtid får konstitutionsutskottet välja en tillförordnad riksrevisor för tiden till dess att en ordinarie riksrevisor har valts och tillträtt. Det föreslås att ansvaret för frågor om Riksrevisionen som myndighet ska samlas hos konstitutionsutskottet. Bland annat ska konstitutionsutskottet svara för att revision sker av Riksrevisionen. Sambandet mellan riksdagen och Riksrevisionen ska stärkas genom en förstärkning av Riksrevisionens parlamentariska råd. För att ge uttryck för rådets stärkta ställning föreslås att det byter namn till riksdagens råd för Riksrevisionen. I bestämmelsen om effektivitetsrevisionens inriktning ska ordet samhällsnytta tas bort. Vidare föreslås att Riksrevisionens beslut att lägga ned en granskning ska redovisas, om den inte avsett endast förberedande åtgärder. I betänkandet Översyn av Riksrevisionen – vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen m.m. (2018/19:KU14) föreslår konstitutionsutskottet att riksdagen antar förslagen till lagändringar i framställningen om översyn av Riksrevisionen – övriga lagändringar (2018/19:RS5), med undantag för de förslag som gäller 7 § lagen om revision av statlig verksamhet m.m., 11 § tredje stycket lagen med instruktion för Riksrevisionen och förslaget om ändring i studiestödsdatalagen. Skälet till att delar av riksdagsstyrelsens förslag avstyrks är huvudsakligen att förslagen redan har tagits om hand i de ändringar som riksdagen beslutat om efter utskottets ovan redovisade initiativ i ärendet Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor (bet. 2018/19:KU4, rskr. 2018/19:21).

Riksdagen biföll utskottets förslag den 14 februari 2019 (bet. 2018/19:KU14, rskr. 2018/19:126). Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2019.

2017 års Riksrevisionsutredning föreslog även i sitt slutbetänkande (2017/18:URF2) att frågan om karens för en riksrevisor som lämnar sitt uppdrag samt frågan om riksrevisorernas anställningsförmåner borde utredas vidare. Riksdagsstyrelsen beslutade den 10 oktober 2018 att en särskild utredare skulle tillsättas för att föreslå bestämmelser om avgångsvillkor och karens för riksrevisorer. Utredningen överlämnade betänkandet Avgångsvillkor och karens för riksrevisorer (2018/19:URF2) i juni 2019. Riksdagsstyrelsen beslutade den 18 december 2019 om en framställning om avgångsvillkor och karens för riksrevisor och riksrevisionsdirektören (2019/20:RS7) som grundade sig på utredningens betänkande. I framställningen föreslår riksdagsstyrelsen bl.a. att det införs en grundläggande bestämmelse om att riksrevisorer och riksrevisionsdirektörens löner och avgångsförmåner ska beslutas med utgångspunkt från vad som gäller för chefer för myndigheter som lyder direkt under regeringen. Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att en särskild lag om övergångsrestriktioner för riksrevisor och riksrevisionsdirektören införs som i stort ska motsvara vad som gäller för statsråd och statssekreterare. En prövning av riksrevisorns och riksrevisionsdirektörens övergång ska dock även omfatta övergång till statlig verksamhet. Lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2020.

Riksmötet 2017/18

2. Riksdagens skrivelse nr 420

Säkerhetsskyddet i riksdagen och dess myndigheter

Bet. 2017/18:KU40, rskr. 2017/18:420

Tidigare redovisad, se redog. 2019/20:RS4 (punkt 2)

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Förslagspunkt 5 om *säkerhetsskyddet i riksdagen och dess myndigheter**: Riksdagen antog i maj 2018 en ny säkerhetsskyddslag (2018:585) som ersatte den nuvarande säkerhetsskyddslagen (1996:627). Den nya säkerhetsskyddslagen trädde i kraft den 1 april 2019 (prop. 2017/18:89, bet. 2017/18:JuU21, rskr. 2017/18:289). Bestämmelserna i 2 kap. 5 §, 3 kap. och 4 kap. 1–3 §§ säkerhetsskyddslagen gäller för riksdagen och dess myndigheter.

Till följd av att den nya säkerhetsskyddslagen antogs uppmanade riksdagen, på förslag av konstitutionsutskottet, i juni 2018 riksdagsstyrelsen att se över bestämmelserna om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter och att föreslå de ändringar som bedömdes nödvändiga (bet. 2017/18:KU40, rskr. 2017/18:420). Med anledning av tillkännagivandet beslutade riksdagsstyrelsen den 12 december 2018 om en framställning om en ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (framst. 2018/19:RS6).

Riksdagsstyrelsens framställning bereddes av konstitutionsutskottet (bet. 2018/19:KU16). Med anledning av den nya säkerhetsskyddslagen föreslog

konstitutionsutskottet att lagen (2006:128) om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter skulle ersättas av en ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Vidare föreslogs en följdändring i säkerhetsskyddslagen. Riksdagen biföll utskottets förslag den 27 februari 2019 (rskr. 2018/19:132) och lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2019.

Riksdagsstyrelsen beslutade den 20 juni 2020 att anta utredningsdirektiv och utse en särskild utredare att göra en fortsatt översyn av regelverket om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (dnr 1971-2019/20).

Riksmötet 2018/19

3. Riksdagens skrivelse nr 7

Riksrevisionens ledningsstruktur

Bet. 2018/19:KU6, rskr. 2018/19:7

Tidigare redovisad, se redog. 2019/20:RS4 (punkt 3)

Skrivelsen är slutbehandlad.

Riksdagen har, på förslag av konstitutionsutskottet, riktat ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om att tillsätta en parlamentarisk kommitté med uppdrag att *se över Riksrevisionens ledningsstruktur**. Utredningen skulle enligt betänkandet redovisa sitt uppdrag så att förslaget kunde beredas och ligga till grund för en framställning som lämnas till riksdagen under hösten 2019. Riksdagsstyrelsen beslutade den 12 december 2018 att sammankalla en sådan kommitté. I juni 2019 överlämnade kommittén sitt betänkande Riksrevisionens ledningsstruktur (2018/19:URF1) till riksdagsstyrelsen. Riksdagsstyrelsen beslutade i november 2019 om en framställning om Riksrevisionens ledningsstruktur (2019/20:RS5) som grundade sig på kommitténs förslag. I framställningen föreslås att riksdagen väljer en enda riksrevisor att vara chef för myndigheten Riksrevisionen och att ansvara inför riksdagen för den granskning av statlig verksamhet som ska ske enligt regeringsformen. Därtill föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen väljer en ställföreträdande riksrevisor med titeln riksrevisionsdirektör. Riksrevisionsdirektören ska t.ex. kunna ha hand om den dagliga administrativa ledningen av myndigheten om riksrevisorn så bestämmer. Riksrevisionsdirektören ska också vid behov få hand om och avgöra riksrevisionsärenden samt då svara för dem inför riksdagen. Om riksrevisorn har förklarat sig jävigt ska riksrevisionsdirektören också kunna inleda en granskning. Riksrevisionsdirektörens ställning ska i viktiga hänseenden vara likvärdig med riksrevisorns i fråga om såväl självständigheten i granskningsuppdraget som villkoren för uppdraget. Riksrevisionsdirektörens mandatperiod föreslås vara sju år. Riksrevisionsdirektören ska kunna väljas om.

Framställningen behandlades i betänkandet Riksrevisionens ledningsstruktur (bet. 2019/20:KU6).

Förslagspunkt 2 om *Riksdagsordningens huvudbestämmelser om Riksrevisionens ledningsstruktur*: Riksdagen biföll den 19 februari 2020 konstitu-

tionsutskottets förslag om ändring i riksdagsordningen i de delar som avser huvudbestämmelser, med vissa ändringar.

Förslagspunkt 3 om *Riksrevisionens ledningsstruktur, övriga bestämmelser*: Riksdagen biföll den 19 februari 2020 utskottets förslag om ändringar i övriga bestämmelser.

4. Riksdagens skrivelse nr 215

Översyn av budgetprocessen

Bet. 2018/19:KU30, rskr. 2018/19:215

Tidigare redovisad, se redog. 2019/20:RS4 (punkt 6)

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Förslagspunkt 19 om *en utredning om budgetpropositionens lämnande och provisorisk budget**: Riksdagsstyrelsen beslutade i juni 2019 att en parlamentariskt sammansatt kommitté skulle göra en översyn av vissa frågor som gäller riksdagens arbete. I översynen ingår bl.a. att se över tidpunkten för när budgetpropositionen lämnas, reglerna om provisorisk budget, principerna för hur ledamöter i utskotten utses, åtgärder mot ledamöter som inte deltar i riksdagsarbetet och några frågor som gäller krigsdelegationen. Uppdraget redovisades den 23 september 2020. En framställning planeras till våren 2021.

Riksmötet 2019/20

5. Riksdagens skrivelse nr 102

Översyn av Riksdagens ombudsmän (JO)

Bet. 2019/20:KU4, rskr. 2017/18:102

Tidigare redovisad, se redog. 2019/20:RS4 (punkt 9)

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Förslagspunkt om *översyn av Riksdagens ombudsmän (JO)**: Riksdagen har, på förslag av konstitutionsutskottet, riktat ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om en översyn av JO. Översynen bör omfatta JO:s konstitutionella ställning, uppdrag, verksamhet och organisation. Vidare bör översynen göras i en parlamentariskt sammansatt kommitté, och uppdraget bör redovisas före den innevarande mandatperiodens slut. Riksdagsstyrelsen beslutade den 19 februari 2020 att tillsätta en parlamentarisk utredning. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2022.

6. Riksdagens skrivelse nr 143

Ändrad kompensationsrätt för riksdagens myndigheter för ingående mervärdesskatt vid representation

Bet. 2019/20:KU7, rskr. 2019/20:143

Skrivelsen är slutbehandlad.

Förslagspunkt 1 om *Ändrad kompensationsrätt för riksdagens myndigheter för ingående mervärdesskatt*: Riksdagsstyrelsen beslutade den 6 november 2019

om en framställning om ändrad kompensationsrätt för riksdagens myndigheter för ingående mervärdesskatt (framst. 2019/20:RS6). I framställningen föreslog riksdagsstyrelsen att lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter skulle ändras, så att riksdagens myndigheter inte längre ska ha rätt till kompensation för mervärdesskatt om den hänför sig till utgifter för representation. Riksdagsstyrelsens framställning bereddes av konstitutionsutskottet (bet. 2019/20:KU7). Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta riksdagsstyrelsens förslag till ändringar i lagen. Den 22 januari 2020 beslutade riksdagen att bifalla utskottets förslag.

7. Riksdagens skrivelse nr 226

Interparlamentariska unionen (IPU)

Redog. 2019/20:RS3, bet. 2019/20:UU12, rskr. 2019/20:226

Skrivelsen är slutbehandlad.

I redogörelsen redovisas verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska IPU-delegationens arbete under 2019. Den 29 april 2020 beslutade riksdagen om att lägga riksdagsstyrelsens redogörelse 2019/20:RS3 till handlingarna.

8. Riksdagens skrivelse nr 317

Avgångsvillkor och karens för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören

Bet. 2019/20:KU8, rskr. 2019/20:317

Skrivelsen är slutbehandlad.

Riksdagsstyrelsen beslutade i oktober 2018 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att föreslå bestämmelser om karenstid efter avslutat uppdrag som riksrevisor. Uppdraget omfattade även att lämna förslag om avgångsvillkor för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören. Utredningen avlämnade sitt betänkande Avgångsvillkor och karens för riksrevisorer (2018/19:URF2) i juni 2019. Riksdagsstyrelsen beslutade den 18 december 2019 om att överlämna framställningen Avgångsvillkor och karens för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören (framst. 2019/20:RS7) till riksdagen. Framställningen bereddes av konstitutionsutskottet, som föreslog att riksdagen skulle anta riksdagsstyrelsens förslag med vissa ändringar av i huvudsak språkligt och redaktionellt slag (bet. 2019/20:KU8).

Förslagspunkt 1 om *Avgångsvillkor och karens för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören*: Den 10 juni 2020 beslutade riksdagen om att bifalla utskottets förslag till lag (2020:537) om restriktioner vid en riksrevisors och en riksrevisionsdirektörs övergång till annan verksamhet, lag om ändring i lagen (2012:882) med instruktion för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna och lag om ändring i lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner, med vissa ändringar.

Riksmötet 2020/21

9. Riksdagens skrivelse nr 35

Behandlingen av riksdagens skrivelser

Redog. 2019/20:RS4, bet. 2020/21:KU2, rskr. 2020/21:35

Skrivelsen är slutbehandlad.

Förslagspunkt 2 om *riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen*: Den 11 november 2020 beslutade riksdagen om att lägga riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (2019/20:RS4) till handlingarna (bet. 2020/21:KU2, rskr. 2020/21:35).

10. Riksdagens skrivelse nr 38

Höjd åldersgräns för uttag av ålderspension

Bet. 2020/21:KU7, rskr. 2020/21:38

Skrivelsen är slutbehandlad.

Förslagspunkt 1 om *Höjd åldersgräns för uttag av ålderspension*: Riksdagsstyrelsen beslutade den 10 juni 2020 om en framställning om höjd åldersgräns för uttag av ålderspension (framst. 2019/20:RS2). I framställningen föreslogs en ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som innebär att åldersgränsen för att kunna ta ut ålderspension inom riksdagens pensionssystem höjs från 61 år till 62 år. Genom detta anpassas åldersgränsen till vad som gäller för uttag av inkomstgrundad ålderspension enligt socialförsäkringsbalken sedan den 1 januari 2020. Framställningen bereddes av konstitutionsutskottet, som föreslog att riksdagen skulle anta riksdagsstyrelsens förslag. Den 11 november 2020 beslutade riksdagen att bifalla utskottets förslag.

11. Riksdagens skrivelse nr 54

Uppföljning av riksdagens arbete under coronapandemin

Bet. 2020/21:KU13, rskr. 2020/21:54

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Förslagspunkt 1 om *Uppföljning av riksdagens arbete under coronapandemin**: Den 18 november 2020 biföll riksdagen utskottets förslag om en uppföljning av riksdagens arbete under coronapandemin.

Utskottet föreslår att en parlamentariskt sammansatt kommitté får i uppdrag att genomföra en uppföljning av tre perspektiv på hur riksdagsarbetet har påverkats av pandemin. Det första perspektivet gäller riksdagen som beslutsorgan. Det andra perspektivet gäller riksdagsledamöternas förutsättningar att utöva riksdagsuppdraget. Det tredje perspektivet avser Riksdagsförvaltningens stöd och service till den parlamentariska processen under den pågående pandemin. Kommitténs arbete föreslås redovisas senast under hösten 2021.

12. Riksdagens skrivelse nr 90

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Prop. 2020/21:1, redog. 2019/20:RS1, bet. 2020/21:KU1

Skrivelsen är slutbehandlad.

Förslagspunkt 1 om *anslag m.m. inom utgiftsområde 1*, led a) om *anvisning av anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1* och led b) om *bemyndiganden om ekonomiska åtaganden*: Riksdagsstyrelsen beslutade den 16 december 2020 om anslagsdirektiv för budgetåret 2021 för Riksdagsförvaltningen och när det gäller led a) om *anvisning av anslagen inom utgiftsområde 1* i fråga om Riksdagsförvaltningens anslag 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 2:3 Riksdagens fastighetsanslag.

Förslagspunkt 1 om *anslag m.m. inom utgiftsområde 1*, led a) om *anvisning av anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1* och led b) om *bemyndiganden om ekonomiska åtaganden*: Riksdagsstyrelsen beslutade den 16 december 2020 om anslagsdirektiv för budgetåret 2021 för Riksrevisionen och när det gäller led a) om fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1 i fråga om Riksrevisionen anslaget 2:5 Riksrevisionen.

Förslagspunkt 1 om *anslag m.m. inom utgiftsområde 1*, led c) om *godkännande av investeringsplan*: Riksdagsdirektören beslutade om internbudgeten för Riksdagsförvaltningen den 21 december 2020. I internbudgeten ingår även en investeringsbudget. Investeringsbudgeten ingår i Riksdagsförvaltningens verksamhetsplan för 2021 som beslutades av riksdagsstyrelsen den 16 december 2020.

Förslagspunkt 1 om *anslag m.m. inom utgiftsområde 1*, led a) om *anvisning av anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 1* och led d) om *godkännande av anslagsfinansiering av anläggningstillgångar*: Riksdagsstyrelsen beslutade den 16 december 2020 om anslagsdirektiv för budgetåret 2021 för Riksdagens ombudsmän (JO) och när det gäller led a) om fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1 i fråga om Riksdagens ombudsmän (JO) anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO).

Förslagspunkt 5 om *Riksdagsförvaltningens årsredovisning*: Den 19 februari 2020 beslutade riksdagsstyrelsen att fastställa Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2019. Riksdagen beslutade den 2 december 2020 att lägga Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2019 (2019/20:RS1) till handlingarna.